

Nr 564.

Av herrar **Stenberg** och **Nihlfors**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 151, angående riktlinjerna för den framtida nykterhetspolitiken m. m.*

I Kungl. Maj:ts proposition nr 151 föreslås att 15 § ölförsäljningsförordningen skall erhålla följande lydelse:

”Hava kommunens fullmäktige föreslagit den inskränkningen i fråga om rörelsens bedrivande, att tillståndsinnehavares eller föreståndares ekonomiska fördel göres oberoende av myckenheten sålt öl, och finnes därvid föreslagna grunder för försäljningens ordnande i övrigt lämpliga, skall detta villkor fastställas av länsstyrelsen.”

Departementschefen har i propositionen bl. a. anfört å sid. 470 att

”den normala distributionsformen inom utminuteringen avses skola bliva avhämtningsförsäljning i fasta butiker. Denna försäljningsform är till sin natur mindre aktiv än den rörliga försäljningen och synes därför vara att föredraga ur nykterhetssynpunkt. Den kommunala vetorätten i fråga om avhämtningsförsäljningen har i viss anslutning till kommitténs förslag utbytts mot en rätt för kommunen att ordna försäljningen genom allmännyttigt kafébolag eller annat företag utan enskilt vinstintresse.”

Departementschefen anför vidare å sid. 553:

”Jag har i annat sammanhang uttalat att inom utminuteringen av öl den fasta försäljningen i butiker bör ges företräde och att de nya försäljningsbestämmelserna bör utformas så att de främjar en övergång till dylik försäljning. Med dessa utgångspunkter är det naturligt, att jag ansluter mig till kommitténs förslag att borttaga vetot i fråga om avhämtningsförsäljning. I anledning av nykterhetskommitténs uttalande om att hänsyn bör tagas till kommunens önskemål vill jag anföra följande synpunkter. Om en synnerligen stark kommunal opinion motsätter sig avhämtningsförsäljning, synes ansökningen böra avslås. Förutsättningar torde nämligen då saknas för att anordna sådan försäljning. Är däremot meningarna mera delade bör omröstningsresultat i fullmäktige i och för sig inte inverka på ärendet. I sådana fall torde emellertid ibland en lämplig lösning kunna vara att anordna avhämtningsförsäljning genom allmännyttigt kafébolag.”

Slutligen anför departementschefen å sid. 554:

”Utminutering och utskänkning av öl handhas för närvarande på vissa håll av s. k. allmännyttiga kafébolag, vilka äro fria från enskilt vinstintresse. Nykterhetskommittén har uttalat, att enligt kommitténs uppfattning en kommuns önskemål om anordnande av sådan försäljning i allmänhet bör tillgodoses. Jag delar kommitténs uppfattning på denna punkt. Jag förordar emellertid att frågan uttryckligen regleras. I författningen bör sålunda in-

föras en bestämmelse som ger kommunerna befogenhet att med som regel bindande verkan föreslå, att butikshandeln skall skötas av företag utan enskilt intresse. Denna rätt kan sägas träda i stället för det kommunala vetot i fråga om avhämtningsförsäljningen.”

Det förefaller anmärkningsvärt att här å ena sidan klart ges uttryck för uppfattningen, att den normala distributionsformen inom utminuteringen av öl avses skola bliva avhämtningsförsäljningen i fasta butiker och att denna fasta försäljning bör ges företräde, medan samtidigt befogenhet gives kommunerna att med bindande verkan föreslå, att butikshandeln skall skötas av företag utan ”enskilt vinstintresse” med motiveringen att denna rätt kan sägas träda i stället för det kommunala vetot i fråga om avhämtningsförsäljningen. Sett ur konsumenternas synvinkel torde avhämtningsförsäljningen i fasta butiker vara den distributionsform, som bäst tillgodoser allmänhetens önskemål om den ur såväl kostnads- som andra synpunkter lämpligaste distributionsformen.

Det förtjänar att i detta sammanhang uppmärksammas, att distributionen genom allmännyttiga kafébolag i dess nu inom vissa kommuner förekommande form tillgår så, att ölet distribueras direkt till butiksinnehavare med försäljningstillstånd, varvid allt med debiteringen sammanhängande arbete utföres av bryggeriet. Skillnaden mellan det av kafébolaget fastställda detaljistpriset å öl samt bryggeriets pris i avräkningen med kafébolaget tillföres sedan kafébolaget. Denna mellanskillnad uppgår icke sällan till mer än hälften av den genomsnittliga marginal, som butiksinnehavare med försäljningstillstånd i landet i övrigt kunna tillgodoräkna sig för täckning av sina kostnader i samband med försäljningen.

Vidare har icke förebragts klara belägg för att en utminutering av öl i allmännyttiga kafébolags regi ur nykterhetssynpunkt är överlägsen avhämtningsförsäljningen från fasta butiker.

Det synes sålunda icke föreligga tillräckligt bärande motiv för att giva kommunerna denna befogenhet att med bindande verkan föreslå att butikshandeln med öl skall regleras av allmännyttiga kafébolag eller företag av liknande slag.

Med anledning av vad som här anförts hemställas,

att riksdagen måtte besluta, att 15 § i Kungl. Maj:ts förslag till ölförsäljningsförordning måtte utgå.

Stockholm den 16 mars 1954.

N. Stenberg.

Folke Nihlfors.